

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/25-625 12.04.19

Nº

Dosar nr. 1a-424/19

12.04.2019

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

Curtea de Apel Chișinău Vă expediază pentru examinare cererea avocatului Stanislav Copețchi în numele și interesele inculpatului Odajiu Arcadie privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019 prin care a fost admisă cererea avocatului Stanislav Copețchi în numele și interesele inculpatului Odajiu Arcadie, cauza penală nr.424/19 de învinuire a lui Tropoțel Igor Leonid, Odajiu Arcadie Andrei, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit.b) CP al RM.,

Anexă: încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019 (5 file)
cererea avocatului Stanislav Copețchi (3 file)
sesizarea privind excepția de neconstituționalitate (11 file)
proces-verbal (4 file).

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Oxana Robu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	76 g
" 15 "	04 2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. A. Lăpușneanu, 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. ODAGIU Arcadie

2. mun. Chişinău, str. Melestiu, 16, ap.48

3. tel. 068122571

4. Reprezentant – avocatul COPEȚCHI Stanislav

5. mun. Chişinău, str. Criuleni 56, ap.4

6. tel. 069094270

7. mail: scopetchi@yahoo.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare vizează exercitarea controlului constituționalității normelor de incriminare inserate la art.329 alin.(2) CP RM (neglijența în serviciu), în partea ce vizează sancțiunea, și anume, a textului: „**închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani**”.

III. LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

1. Prevederi ale Constituției Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte”.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 16 Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului”.

Titlul IV Curtea Constituțională Articolul 134

Statutul

- „(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.
- (2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.
- (3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

- a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului [...]”.

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

- „(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.
- (2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate”.

2. Prevederi ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„(1) Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției”.

Articolul 14

Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Articolul 26

„Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.”

3. Prevederi ale Declarației Universale a Drepturilor Omului

Articolul 2

„Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări”.

Articolul 7

„Toți oamenii sunt egali în fața legii și au, fără nici o deosebire, dreptul la o egală protecție a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar viola prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o asemenea discriminare.”

4. Prevederi relevante ale Codului penal al Republicii Moldova

Articolul 4

Principiul umanismului

„(1) Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia.

(2) Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului [...]”.

Articolul 5

Principiul democratismului

„(1) Persoanele care au săvârșit infracțiuni sunt egale în fața legii și sunt supuse răspunderii penale fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

5. Statuări relevante ale Curții Constituționale în hotărârile sale

a. Hotărârea nr.14 din 16.05.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității

„**pct.48.** Provenit din postulatul general al demnității egale a tuturor ființelor umane, enunțat de articolul 1 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, principiul nediscriminării este un principiu matricial al protecției internaționale a drepturilor omului, afirmat de către toate instrumentele internaționale de proclamare a drepturilor omului la care Republica Moldova este parte”.

b. Hotărârea nr.10 din 10.05.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 345 alin. (2) Cod contravențional

„**pct.61** [...] individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei”.

„**pct.62.** În lipsa criteriilor de individualizare a sancțiunilor, statuate cert în cadrul legal, individualizarea judiciară nu poate fi efectiv satisfăcută față de contravenient pentru a-i asigura deplinătatea drepturilor și libertăților sale legitime”.

6
„pct.65. [...] este dreptul legislatorului să stabilească sancțiunile contravenționale, dar respectând *cu stricte proporționalitatea dintre circumstanțele faptei, caracterul și gradul de prejudiciabilitate*”.

„pct.67. [...] acest fapt poate conduce la încălcarea criteriilor de apreciere Engel deduse din jurisprudența Curții Europene (*Engel și alții v. Olanda, hotărârea din 8 iunie 1976*), în cazul în care persoanei declarate vinovate de comiterea contravenției să-i fie aplicată o sancțiune care, prin caracterul și gradul de severitate, să nu fie proporțională naturii juridice a încălcării”.

IV. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Inculpatul Odagiu A. este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit.b) CP RM (neglijența în serviciu care a provocat urmări grave). *In concreto*, potrivit rechizitoriului, inculpatului Odagiu A. i se impută următoarele:

- i. Deținând conform Ordinului Directorului General al Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr.1370-p din 15.10.2014, funcția de inspector al Serviciului audit post-vămuire al Secției Control Ulterior al Biroului Vamal Chișinău, fiind în conformitate cu prevederile art.123 Cod penal, persoană publică căreia, într-o instituție de stat i s-au acordat permanent, prin stipularea legii și prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu; având în conformitate cu prevederile art.11 Cod vamal atribuțiile în asigurarea respectării legislației vamale; apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei în cadrul activității vamale, în lupta împotriva încălcărilor reglementărilor vamale; de a contribui la realizarea măsurilor de asigurare a ordinii publice și în limitele competenței, la asigurarea securității economice a statului; la fel, dispunând în conformitate cu prevederile art.15 alin.(1) din Legea serviciului în organele vamale, nr.1150 din 20.07.2000, de obligațiile de asigurare a respectării Constituției, legilor și a altor acte normative; de asigurare a respectării și apărării drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor; de executare a ordinelor și dispozițiilor șefilor organului vamal; de respectare a regulamentului de ordine interioară al organului vamal, modului de utilizare a informației de serviciu, de îndeplinire a instrucțiunilor de serviciu; de respectare a regulamentelor și altor acte normative; să acționeze în scopul combaterii fraudei, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite; să nu se lase intimidat de presiuni sau influențe exercitate asupra sa de către persoane, structuri din interiorul sau din afara instituției privind îndeplinirea atribuțiilor de serviciu; având în calitate de sarcini principale prevăzute de fișa postului, aprobată de Directorul General al Serviciului Vamal: efectuarea în condițiile actelor legislative și normative în vigoare din domeniu, audit post-vămuire a activității economice externe a agenților economici și/sau reverificarea declarațiilor vamale, participarea la controalele complexe și selective și prezentarea actelor de procedură în forma și termenii stabiliți prin normele metodologice de profil, manifestând o atitudine neglijentă și neconștiincioasă față de atribuțiile sale de serviciu, îndeplinind necorespunzător obligațiile sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, a comis neglijența în serviciu

soldată cu urmări grave drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice, în următoarele împrejurări:

- ii. La 15 iunie 2015, în temeiul Ordinului de control nr.118 pentru efectuarea controlului ulterior prin audit post-vămuire la SRL „Metalica-Zuev”, cod fiscal 1003600152385, au fost desemnați inspectorul Serviciului audit post-vămuire al Secției Control Ulterior al Biroului Vamal Chișinău, Odagiu A. și șeful Serviciului audit post-vămuire al Secției Control Ulterior al Biroului Vamal Chișinău, Tropoțel I. numit în funcția respectivă prin Ordinul Directorului general al Serviciului Vamal nr.708-p din 01.08.2012.
- iii. În perioada de timp 16.06.2015 – 06.11.2015, A.Odagiu și I.Tropoțel, efectuând controlul respectiv, cunoscând cu certitudine conform prevederilor obligațiilor de serviciu indicate în fișa postului, că la efectuarea controlului urmează să verifice toate tranzacțiile de import ale societății menționate supusă controlului și să emită concluzii obiective doar în temeiul documentelor originale pe care urmau să le verifice și conform datelor evidenței din bazele de date ale Serviciului Vamal și alte baze de date disponibile, limitându-se doar la faptul că au primit de la șeful lor nemijlocit, șeful Secției Control ulterior al Biroului Vamal Chișinău, Tatiana Moraru, copiile scrisorii nr.845-22/3-15 din 18.12.2013 emisă din numele Primăriei com. Cotul Morii, r-nul Hâncești, cu copiile neautentificate ale facturilor de expediție cu seriile și numerele WA0143526; WA0143527; WA0143528; WA0143529; WA0143530; WA0143537; WA0143538; WA0143539; WA0143540; WA0143541; WA0143542; WA0143543; WA0143544; WA0143545; WA0143546; WA0143547; WA0143548; WA0143549; WA0143550; WA0143551; WA0143552 eliberate din numele SC „Construct-VBC” SRL adresate primăriei com. Cotul Morii, r-nul Hâncești, neverificând în bazele de date disponibile dacă au fost eliberate facturile de expediție cu asemenea serii și numere și veridicitatea datelor incluse în ele, neverificând faptul dacă primăria com. Cotul Morii, r-nul Hâncești, a eliberat asemenea scrisoare și neprimind un răspuns confirmativ de la primăria indicată, neverificând toate importurile înregistrate de societatea menționată în perioada supusă controlului, neglijând și faptul că în facturile de expediție nr.WI0921633 și WI0921640 nu erau indicate nici datele șoferilor și nici a unităților de transport, fiind indicat tonajul a câte 60,172 tone, care după posibilitățile tehnice nu poate fi transportat de nici o unitate de transport auto, contrar atribuțiilor de serviciu din fișa postului, au întocmit și au semnat Actul de audit post-vămuire nr.31.15/3 din 12.11.2015 indicând în concluzii doar niște încălcări minore, adică divergențe/lipsuri cantitative cu greutatea neto 1132 kg de bare de oțeluri nealiat, care au nervuri în asortiment cu valoarea în vamă totală de 8716,4 lei, care au condus la apariția obligației vamale în sumă de 1846,28 lei și divergențe în sumă de 57 345,27 lei, ce constituie cheltuielile pentru transportarea mărfurilor pe cale ferată din Slovacia, care a generat obligația vamală în sumă de 11 744,29 lei.
- iv. Ulterior, în urma verificării bazelor de date și a documentelor de serviciu care urmau a fi verificate în cadrul controlului menționat, prin audit post-vămuire, s-a stabilit că facturile de expediție cu numerele și seriile indicate nu figurează ca documente oficiale eliberate agenților economici din țară, nefiind stabilită existența acestor documente în original.

-
- v. Fiind sesizat despre circumstanțele indicate, Serviciul Vamal prin ordinele de control nr.52-O din 05.05.2016 și nr.65-O din 30.05.2016 a dispus și a efectuat un control suplimentar, prin audit post-vămuire la SRL „Metalica-Zuev” SRL pentru aceeași perioadă de timp 2010-2015, în cadrul căruia s-a stabilit că societății respective i-au fost acordate neîntemeiat scutiri la importul de metal în temeiul Legii RM cu privire la acordarea facilităților pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010, nr.191 din 15.07.2010 și conform Actului de audit post-vămuire nr.15/4 din 31.05.2016 s-a stabilit inexistența livrării materialelor din metal în adresa persoanelor sinistrate a 812 428 kg de mărfuri cu valoarea în vamă de 6 237 744,65 lei, care au dus la neachitarea în bugetul de stat a 1 277 490,11 lei, sub forma de plăți pentru proceduri vamale și taxă pentru valoarea adăugată.
- vi. Acuzarea de stat a decis că Odagiu A. și Tropoțel I., datorită inacțiunilor lor manifestate prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiințioase față de ele, **au cauzat** urmări grave drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice, manifestate prin neonorarea obligației de către „Metalica-Zuev” SRL și neachitarea în bugetul de stat a sumei de 1 277 490,11 lei.

V. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

- i. Potrivit rechizitoriului, Odagiu A., este învinuit de săvârșirea neglijenței în serviciu care a provocat urmări grave.
- ii. Acuzarea de stat a încadrat pretinsul comportament infracțional al lui Odagiu A. în tiparul normei de la art.329 alin.(2) lit.b) CP RM.
- iii. Sancțiunea normei de incriminare în baza căruia a fost încadrat pretinsul comportament infracțional al inculpatului Odagiu A. cuprinde: **pedeapsa cu închisoare de la 2 la 6 ani și pedeapsa sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.**
- iv. Prin prezenta sesizare se solicită exercitarea controlului constituționalității sancțiunii sus-indicate, inserate la alin.(2) art.329 CP RM.
- v. Din perspectiva sancțiunii pasibile de aplicare, considerăm că norma enunțată *supra* este contrară prevederilor constituționale, raționament desprins din analiza comparativă a sancțiunii înscrise la alin.(2) art.329 CP RM și cea prevăzută la alin.(2) art.327 CP RM.
- vi. De consemnat că la alin.(2) art.327 CP RM este incriminat, *inter alia*, abuzul de putere sau abuzul de serviciu soldat cu alte urmări grave¹ (*in concreto* – lit.c) alin.(2) art.327 CP RM). În același timp, la lit.b) alin.(2) art.329 CP RM este prevăzută răspunderea penală pentru fapta de neglijență în serviciu

¹ Trimiterea la semnul respectiv este necesar pentru efectuarea comparației; or, doar lucrurile comparabile pot fi supuse comparației.

care a provocat alte urmări grave (faptă care este imputată inculpatului Odagiu A.). Reieșind din explicațiile cazuale oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție prin hotărârea sa în cauzele penale „Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu”, nr.7 din 15.05.2017, în sensul lit.c) alin.(2) art.327 CP RM și a lit.b) alin.(2) art.329 CP RM, la categoria „altor urmări grave” trebuie de atribuit daunele în proporții deosebit de mari (daune prezente în cauza în care Odagiu A. are calitatea de inculpat).

- vii. De asemenea, precizăm că, *grosso modo*, linia de bază de demarcație dintre abuzul de putere sau abuzul de serviciu și neglijența în serviciu rezidă în atitudinea psihică a făptuitorului față de cele comise, adică față de faptă și urmarea prejudiciabilă survenită. Cu alte cuvinte, **latura subiectivă este elementul hotărâtor în delimitarea respectivelor infracțiuni**. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu este o infracțiune intenționată. În contrast, neglijența în serviciu este o infracțiune imprudentă.
- viii. La fel, este limpede că **faptele infracționale săvârșite cu intenție sunt mai periculoase, decât aceleași fapte prejudiciabile, dar comise din imprudență**. De exemplu, omorul intenționat reprezintă o faptă infracțională mult mai periculoasă ca lipsirea de viață din imprudență sau vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății persoanei comisă cu intenție este mai prejudiciabilă în raport cu cea săvârșită din imprudență. Acest lucru rezultă foarte clar, inclusiv din sancțiunea normelor de incriminare care cuprind faptele infracționale sus- indicate. De exemplu: pentru fapta de omor intenționat în varianta-tip (alin.(1) art.145 CP RM) legiuitorul a prevăzut pedeapsa sub forma închisorii de la 10 la 15 ani, în timp ce în cazul lipsirii de viață din imprudență în varianta-tip (alin.(1) art.149 CP RM) acesta a stabilit pedeapsa cu închisoare de până la 3 ani.
- ix. Nu același lucru îl învederăm în cazul abuzului de putere sau abuzului de serviciu *versus* neglijența în serviciu. În acest sens, notăm că sancțiunea normei de la alin.(2) art.327 CP RM are următorul conținut: **„amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani”**.
- x. Prin comparație, reiterăm că sancțiunea normelor înscrise la alin.(2) art.329 CP RM are următorul conținut: **„închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani”**.
- xi. Analizând sancțiunile normelor de incriminare supuse comparației surprindem, fără echivoc, și în mod paradoxal, că sancțiunea normelor prevăzute la alin.(2) art.329 CP RM este mai aspră în comparație cu sancțiunea normelor înscrise la alin.(2) art.327 CP RM.
- xii. *In concreto*, la alin.(2) art.329 CP RM legiuitorul a prevăzut: **a) închisoarea de la 2 la 6 ani** (în calitate de pedeapsă principală) **și, b) pedeapsa sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită**

10
activitate de la 5 la 10 ani (în calitate de pedeapsă complementară obligatorie).

xiii. În contrast, la alin.(2) art.327 CP RM legiuitorul a prevăzut: **a)** pedeapsa sub forma **amenzii** (în calitate de pedeapsă principală alternativă închisorii); **b)** închisoarea de la **2 la 6 ani** (în calitate de pedeapsă principală alternativă amenzii) și, **c)** pedeapsa sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate de la **5 la 10 ani** (în calitate de pedeapsă complementară obligatorie).

xiv. Observăm că:

a) limitele pedepsei sub forma închisorii și celei sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate sunt aceleași la ambele infracțiuni; în special, atragem atenția asupra **limitei maxime identice** a pedepsei sub forma închisorii pasibile de aplicare pentru comiterea abuzului de putere sau a abuzului de serviciu, precum și a neglijenței în serviciu (lucru inadmisibil, avându-se în vedere forma vinovăției diferită cu care acționează făptuitorul la săvârșirea numitelor infracțiuni;

b) la alin.(2) art.327 CP RM este prevăzută pedeapsa sub forma amenzii în calitate de pedeapsă principală alternativă pasibilă de aplicare.

xv. Prima constatare, dar, în special, cea din urmă constatare, permite să conchidem că sancțiunea normelor înscrise la alin.(2) art.327 CP RM este mai blândă ca sancțiunea normelor prevăzute la alin.(2) art.329 CP RM, fapt ce contravine **principiului stabilirii pedepselor reieșind din gradul de pericol social pe care îl comportă fapta și făptuitorul.**

xvi. Fără îndoială, neglijența în serviciu soldată cu urmări grave este mai puțin periculoasă ca abuzul de putere sau abuzul de serviciu soldat cu urmări grave. Or, prin esență, neglijența în serviciu este o infracțiune imprudentă, în timp ce abuzul de putere sau abuzul de serviciu este o infracțiune intenționată.

xvii. Fiind o infracțiune comisă din imprudență, neglijența în serviciu care a provocat urmări grave trebuie tratată sancționator într-un mod mai blând ca abuzul de putere sau abuzul de serviciu care s-a soldat cu urmări grave. **Este cu neputință ca o faptă comisă din imprudență să fie sancționat mai aspru, decât o faptă identică săvârșită cu intenție. Acest lucru nu corespunde regulii stabilirii gradului prejudiciabil abstract prin pedeapsă penală.**

xviii. În rezultat, în condițiile legislative actuale apare drept **discriminatoriu** tratamentul sancționator al persoanei învinuite de neglijență în serviciu care a provocat urmări grave, în comparație cu tratamentul sancționator de care poate beneficia persoana învinuită în săvârșirea abuzului de putere sau abuzului de serviciu soldat cu urmări grave. Situația legislativă creată este contra **principiului egalității tragerii la răspundere penală.**

- xix. Mai mult, se observă că legiuitorul nu a dat dovadă de consecvență la stabilirea pedepselor pentru neglijență în serviciu care a provocat urmări grave și abuzul de putere sau abuzul de serviciu care s-a soldat cu urmări grave. În special, legiuitorul a omis să țină cont de gradul prejudiciabil pe care-l comportă fiecare din fapte sus-indicate, recurgând la metamorfozarea gradului de pericol social pe care îl reprezintă, realmente, neglijența în serviciu care a provocat urmări grave, din unul mai blând în unul mai aspru ca cel pe care-l comportă abuzul de putere sau abuzul de serviciu soldat cu urmări grave.
- xx. În definitivă, aplicarea unei sancțiuni mai aspre comparativ cu cea corespunzătoare gradului de pericol social pe care-l comportă neglijența în serviciu care a provocat urmări grave este în stare să conducă la încălcarea criteriilor de apreciere Engel deduse din jurisprudența Curții Europene (*Engel și alții v. Olanda, hotărârea din 8 iunie 1976*), fapt ce contravine dreptului la un proces echitabil.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Din considerentele expuse *supra*, în baza prevederilor de la art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția RM, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, art.7 alin.(3) din Codul de procedură penală, precum și conform Hotărârii Curții Constituționale a RM pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția RM, nr.2 din 09.02.2016

SOLICITĂM:

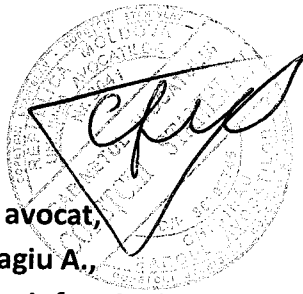
1. Admiterea prezentei cereri.
2. Declararea neconstituțională a sancțiunii normelor prevăzute la art.329 alin.(2) CP RM, și anume: ***închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.***

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu respect,

Copețchi Stanislav, avocat,
în interesele lui Odagiu A.,
învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute
de art.329 alin.(2) lit.b) CP RM

Locul: Curtea de Apel Chișinău

Data: 27.03.2012

Susțin cererea
Colașiu Anadzie

Dosarul nr. 1a-424/2019
Judecător: I. Morozan

19

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecători:

Igor Mânăscurtă și Svetlana Balmuș

Grefier:

Marina Bîrîiac

Cu participarea:

Procurorului:

Valentina Bradu

Avocaților:

Stanislav Copețchi, Ghenadie Țepordei

Examinând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 12 decembrie 2018 în cauza penală de învinuire a lui **Tropoțel Igor Leonid și Odajiu Arcadii Andrei** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM, și -

CONSTATĂ:

1. În procedura Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău se află în proces de examinare, în ordine de apel, cauza penală de învinuire a lui **Tropoțel Igor Leonid și Odajiu Arcadii Andrei** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM.

2. În ședința de judecată a instanței de apel avocatul Stanislav Copețchi în interesul inculpatului Odajiu Arcadii a depus cerere prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor legale cuprinse în textul art. 329 alin. (2) Cod Penal al RM și anume: **„închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani”**.

În motivarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, avocatul Stanislav Copețchi a invocat că potrivit rechizitoriului, inculpatul Odajiu A. este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM (neglijența în serviciu care a provocat urmări grave).

In concreto, inculpatului Odajiu A. i se impută că datorită inacțiunilor sale manifestate prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, a cauzat urmări grave drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice, și anume Inspectoratului Fiscal de Stat, manifestate prin neonorarea obligației de către „Metalica-Zuev” SRL și neachitarea în bugetul de stat a sumei de 1 277 490,11 lei.

Acuzarea de stat a încadrat pretinsul comportament infracțional al lui Odajiu A. în tiparul normei de la art. 329 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM. Sancțiunea normei de incriminare în baza căruia a fost încadrat pretinsul comportament

infracțional al inculpatului Odagiu A. cuprinde: ***pedeapsa cu închisoare de la 2 la 6 ani și pedeapsa sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.***

Din perspectiva sancțiunii pasibile de aplicare, consideră că norma enunțată *supra* este contrară prevederilor constituționale, raționament desprins din analiza comparativă a sancțiunii înscrise la alin. (2) art. 329 Cod Penal al RM și cea consemnată la alin. (2) art. 327 Cod Penal al RM (abuzul de putere sau abuzul de serviciu soldat cu alte urmări grave).

Analizând sancțiunile normelor de incriminare supuse comparației surprindem, fără echivoc, și în mod paradoxal, că sancțiunea normelor prevăzute la alin.(2) art. 329 Cod Penal al RM este mai aspră în comparație cu sancțiunea normelor înscrise la alin. (2) art. 327 Cod Penal al RM, deși neglijența în serviciu care a provocat urmări grave, *de facto*, este o infracțiune mai puțin periculoasă ca abuzul de putere sau abuzul de serviciu care s-a soldat cu urmări grave. Or, în esență, neglijența în serviciu este o infracțiune imprudentă, în timp ce abuzul de putere sau abuzul de serviciu este o infracțiune intenționată.

În condițiile în care forma vinovăției cu care acționează făptuitorul la comiterea celor două infracțiuni este criteriul de bază de delimitare a acestora este inadmisibil ca o faptă comisă din imprudență să beneficieze de un tratament sancționator mai aspru ca aceeași faptă săvârșită cu intenție. Dar, tocmai o atare situație este învedereată în cazul neglijenței în serviciu care a provocat urmări grave și abuzului de putere sau abuzului de serviciu care s-a soldat cu urmări grave.

În acest sens, se notează că sancțiunea normei de la alin.(2) art.327 CP RM are următorul conținut: „*amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani*”.

Prin comparație, se reiterează că sancțiunea normelor înscrise la alin.(2) art.329 Cod Penal al RM are următorul conținut: ***închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.***

Astfel, se subliniază că norma de la alin.(2) art.329 Cod Penal al RM, în partea ce vizează sancțiunea acesteia, contravine principiului egalității tragerii la răspundere penală, precum și dreptului la un proces echitabil (principii consacrate la art.5 Cod Penal al RM, art.16 din Constituția RM, art.6, 14 CEDO, precum și în alte instrumente internaționale), motiv pentru care și este depusă prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate în vederea efectuării de către Curtea Constituțională a controlului constituționalității pedepsei ***închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani***, înscrisă la alin.(2) art.329 CP RM.

3. Avocatul Copețchi Stanislav și inculpatul Odagiu Arcadii au solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituție.

Avocatul Ghenadie Țepordei și inculpatul Tropoțel Igor au susținut cererea înaintată de avocatul Copețchi Stanislav în interesul inculpatului Odajiu Arcadii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituție.

Acuzatorul de stat Valentina Bradu în ședința de judecată nu a susținut ererea înaintată de avocatul Copețchi Stanislav în interesul inculpatului Odajiu Arcadii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituție.

4. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de apel consideră necesar de a admite cererea înaintată de avocatul Copețchi Stanislav în interesul inculpatului Odajiu Arcadii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituție, din următoarele considerente:

5. Articolul 329 alin. (2) Cod Penal al RM prevede răspunderea penală pentru fapta penală de - *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, care au provocat: a) decesul unei personae; b) alte urmări grave.*

Sanctiunea normei penale reglementată la art. 329 alin. (2) Cod Penal al RM prevede pedeapsa sub formă de: *închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.*

5.1. Conform art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentința poate fi atacată cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei.

Potrivit art. 414 alin. (2), (3) Cod procedură penală, (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. (3) În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Conform art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

5.2. În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Prin Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând:

În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

-excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

-sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

-judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

-obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

-excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

-prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

-nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1), lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

5.3. Instanța de apel, verificând întrunirea condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016, în cererea înaintată de către

avocatul Stanislav Copețchi în interesul inculpatului Odajiu Arcadii în cadrul ședinței de judecată și stabilind întrunirea condițiilor menționate, a ajuns la concluzia cu privire la admiterea cererii apărării și sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității prevederilor legale cuprinse în textul art. 329 alin. (2) Cod Penal al RM și anume: „**închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani**”.

În temeiul art. 7 alin. (3) Cod procedură penală, instanța de apel va dispune suspendarea procesului penal.

6. În baza celor expuse *supra*, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1), lit. lit. a) și g) din Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Stanislav Copețchi în interesele inculpatului Odagiu Arcadii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Se ridică excepția de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederilor legale cuprinse în textul art. 329 alin. (2) Cod Penal al RM și anume: „**închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani**”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecător:

Igor Mânăscurtă

Judecător:

Svetlana Balmuș